



**Wiceprezes
Najwyższej Izby Kontroli
Stanisław Jarosz**

Warszawa, dnia 20 kwietnia 2011 r.

**Pani
Małgorzata Krasnodębska-Tomkiel
Prezes Urzędu Ochrony
Konkurencji i Konsumentów**

P/10/054
KGP-4100-05-01/2011

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 2 ust. 1 *ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli*¹ zwanej dalej *ustawą o NIK*, Najwyższa Izba Kontroli² przeprowadziła w Urzędzie Ochrony Konkurencji i Konsumentów³ kontrolę wykonania budżetu państwa w 2010 r. w części 53.

W związku z ustaleniami przedstawionymi w protokole kontroli, podpisanym w dniu 11 kwietnia 2011 r. Najwyższa Izba Kontroli, stosownie do art. 60 *ustawy o NIK*, przekazuje Pani Prezes niniejsze wystąpienie.

Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie ocenia wykonanie budżetu państwa w 2010 r. w części 53 – Urząd Ochrony Konkurencji i Konsumentów. NIK zwraca jednak uwagę na nieprawidłowości w prowadzeniu ksiąg rachunkowych i sprawozdawczości Urzędu oraz nadmierne gromadzenie środków budżetowych na rachunku dysponenta.

1. Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie ocenia wykonanie w 2010 r. dochodów przez Urząd. Dochody zrealizowane w 2010 r. w części 53 – UOKiK wyniosły wprawdzie 2 166 tys. zł, co stanowiło zaledwie 6,8% dochodów zaplanowanych w *ustawie budżetowej na rok 2010*⁴ (31 710 tys. zł), stan ten wynikał jednak z przyczyn niezależnych od Urzędu.

¹ Dz. U. z 2007 r. Nr 231, poz. 1701 ze zm.

² Departament Gospodarki, Skarbu Państwa i Prywatyzacji.

³ Zwanym dalej także UOKiK lub Urzędem.

⁴ *Ustawa z dnia 22 stycznia 2010 r.* Dz. U. Nr 19 poz. 102.

Dochody budżetowe osiągnięte w 2010 r. były niższe o 81 412 tys. zł, tj. o 97,4% od dochodów zrealizowanych w 2009 r. (83 578 tys. zł).

W 2010 r. Prezes UOKiK nałożył kary na łączną kwotę 347 561,3 tys. zł. Z kwoty tej 345 086,7 tys. zł to wartość kar będących w toku załatwiania lub w oczekiwaniu na rozstrzygnięcie w postępowaniu odwoławczym.

1.1. Planowanie przez Urząd dochodów na 2010 r. było rzetelne, a niskie wykonanie dochodów wynikało z okoliczności, których UOKiK nie był w stanie przewidzieć – wcześniejszej niż prognozował Urząd spłaty kary w wysokości 20 000 tys. zł przez PKP Cargo SA (spłata nastąpiła w listopadzie 2009 r., natomiast wyrok Sądu Najwyższego w sprawie skargi kasacyjnej ukaranego podmiotu zapadł, tak jak prognozował Urząd, w 2010 r.) i konieczności zwrotu Telekomunikacji Polskiej SA dwóch kar⁵ wraz z odsetkami (w łącznej kwocie 25 148,7 tys. zł; kara w wysokości 12 187,7 tys. zł została ponownie przez TP SA zapłacona), nałożonych przez Urząd w 2004 i 2006 r.⁶

1.2. Dochody budżetowe gromadzone na rachunku bankowym Urzędu były przekazywane na rachunek dochodów centralnego rachunku budżetu państwa w Ministerstwie Finansów w terminach określonych w § 4 ust. 1 *rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 29 czerwca 2006 r. w sprawie szczegółowego sposobu wykonania budżetu państwa*⁷.

1.3. Należności pozostałe do zapłaty w części 53 wyniosły na koniec 2010 r. 6 328,8 tys. zł i były wyższe o 103,1% od należności na koniec 2009 r. (3 116 tys. zł). Zaległości netto na koniec 2010 r. wyniosły 6 165,4 tys. zł i były o 98,4% wyższe od zaległości na koniec 2009 r. (3 108 tys. zł). Przyczyną wzrostu było przede wszystkim przejęcie należności w kwocie 2 843,9 tys. zł po zlikwidowanym Gospodarstwie Pomocniczym UOKiK (tytułem należności od Specjalistycznej Spółdzielni Gastronomicznej, która bezprawnie zajmowała pomieszczenia znajdujące się w trwałym zarządzie Urzędu).

W Urzędzie nie wystąpiły należności, które w 2010 r. uległy przedawnieniu. Prezes UOKiK nie dokonywał umorzeń i zaniechań poboru. W przypadku 4 podmiotów rozłożył

⁵ Kara w wysokości 12 187,7 zł została nałożona na TP SA decyzją DOK-53/06 Prezesa UOKiK z dnia 30 maja 2006 r. i, w związku z wyrokiem Sadu Najwyższego z dnia 18 lutego 2010 r., utraciła walor prawomocności. Kara w wysokości 10 840 tys. zł została nałożona na TP SA decyzją RPZ 10/2004 Prezesa UOKiK z dnia 24 maja 2004 r. i, w związku z wyrokiem Sądu Najwyższego z dnia 17 marca 2010 r., utraciła walor prawomocności. Sąd Najwyższy uchylił zaskarżone wyroki Sądu Apelacyjnego i przekazał sprawy Sądowi Apelacyjnemu do ponownego rozpoznania i orzeczenia o kosztach postępowania kasacyjnego.

⁶ W istocie wobec planowanej kwoty 11 710 tys. zł (uwzględniając dokonaną w 2009 r. przez PKP Cargo SA wpłatę 20 000 tys. zł) pobrano z tytułu dochodów kwotę 15 144 tys. zł (bez uwzględnienia ponownej wpłaty TP SA – 12 188 tys. zł).

⁷ Dz. U. Nr 116, poz. 784 ze zm. – *rozporządzenie uchylone z dniem 1 stycznia 2011 r.*

nałożone kary na raty. Windykacja zaległości budżetowych prowadzona była, w ocenie NIK, prawidłowo.

2. NIK pozytywnie ocenia wykonanie wydatków przez UOKiK, nie stwierdzając nieprawidłowości w zakresie legalności, celowości, rzetelności i gospodarności wydatkowania środków budżetowych. NIK zwraca jednak uwagę na nadmierne gromadzenie środków publicznych na rachunku dysponenta, przekraczające bieżące potrzeby.

2.1. W *ustawie budżetowej na rok 2010* wydatki w części 53 ustalono w wysokości 49 793 tys. zł. W ciągu roku kwota ta została zwiększona środkami z rezerwy celowej o łączną kwotę 120,1 tys. zł, tj. do kwoty 49 913,1 tys. zł. W 2010 r. wydatki budżetowe zrealizowano w kwocie 47 750,4 tys. zł, tj. 95,7% kwoty w planie po zmianach. Dysponent części 53, działając na podstawie art. 177 ust. 3 pkt 2 *ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych*⁸ dokonał blokad na łączną kwotę 1 885 tys. zł. Niewykorzystane środki w kwocie 278 tys. zł zostały terminowo zwrócone na centralny bieżący rachunek wydatków budżetu państwa. Przyczyną niezrealizowania zaplanowanych wcześniej wydatków była m.in. mniejsza liczba pobranych próbek biopaliw (z uwagi na brak tego rodzaju towaru w ofercie kontrolowanych stacji) oraz niższe niż planowano koszty utrzymania Urzędu. Środki z rezerwy celowej wykorzystano zgodnie z przeznaczeniem, tj. na sfinansowanie dodatków służby cywilnej i dodatkowego wynagrodzenia rocznego wraz z pochodnymi.

W porównaniu do 2009 r. zrealizowane wydatki były niższe o 1 043 tys. zł, tj. o 2,2%.

2.2. Kontrola nie wykazała przekroczenia limitu wydatków na wynagrodzenia, określonego w *ustawie budżetowej na rok 2010* oraz w decyzjach Ministra Finansów dotyczących zmian planu wydatków.

Przeciętne zatrudnienie w 2010 r.⁹ wynosiło 426 etatów i w porównaniu do 2009 r. (424 etaty) było wyższe o 2 etaty, tj. o 0,5%.

Łączne wydatki na wynagrodzenia w 2010 r. wyniosły 29 061 tys. zł i stanowiły 99,7% wielkości planowanej po zmianach (29 140 tys. zł). Przeciętne miesięczne wynagrodzenie na 1 pełnozatrudnionego w 2010 r. wynosiło 5 685 zł. W porównaniu do 2009 r. przeciętne miesięczne wynagrodzenie na 1 pełnozatrudnionego wzrosło o 73 zł, tj. o 1,3%.

2.3. Wydatki majątkowe w 2010 r. wyniosły ogółem 1 547,5 tys. zł i zostały zrealizowane w 85,5% budżetu po zmianach (1 811 tys. zł). Główną przyczyną niewykonania planowanych

⁸ Dz. U. Nr 157, poz. 1240 ze zm.

⁹ Wraz z Gospodarstwem Pomocniczym UOKiK.

wydatków majątkowych był brak w 2010 r. koniecznego do pełnej realizacji zaplanowanych wydatków w § 6050 pozwolenia na budowę – wykonania prac remontowo-budowlanych w odzyskanych pomieszczeniach budynku Skarbu Państwa, którego Urząd jest zarządcą (z zaplanowanych wydatków na kwotę 450 tys. zł zrealizowano wydatki w kwocie 224 tys. zł).

NIK nie wnosi uwag do przestrzegania przepisów *ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych*¹⁰, terminowości zapłaty za dostarczone towary lub usługi, zabezpieczenia środków finansowych na zakup towarów lub usług. Kontroli poddano wydatki majątkowe¹¹ na łączną kwotę 878,2 tys. zł, co stanowiło 56,8% kwoty wydatków poniesionych na te cele (1 547 tys. zł).

2.4. W 2010 r. doszło do nadmiernego gromadzenia środków budżetowych na rachunku bieżącym dysponenta. Przez cały 2010 r., za wyjątkiem sierpnia (w miesiącu tym z inicjatywy Ministerstwa Finansów dysponent części 53 zwrócił ze swojego rachunku kwotę 1 300 tys. zł, w wyniku czego jego środki na rachunku bieżącym wyniosły 75 tys. zł), na rachunku UOKiK pozostawały środki w kwotach od ponad 500 tys. zł (styczeń) do ponad 2 000 tys. zł (listopad). Zgodnie z postanowieniami art. 147 ust. 3 *ustawy o finansach publicznych*, harmonogram realizacji wydatków podlega aktualizacji na wniosek dysponenta części budżetowej lub Ministra Finansów. W 2010 r. UOKiK czterokrotnie składał wnioski dotyczące zmian harmonogramu, a mimo to środki na jego rachunku nadal pozostawały w kwocie nieadekwatnej do zgłoszonych potrzeb. Nawet interwencja Ministra Finansów i trzykrotne zmniejszenie limitu (w sierpniu o kwotę 1 300 tys. zł, w październiku o 371 tys. zł, w listopadzie o 220 tys. zł) nie przyniosły oczekiwanych rezultatów. Dopiero uwzględnienie blokad środków dokonanych przez Prezesa UOKiK w listopadzie (1 000 tys. zł) i grudniu 2010 r. (885 tys. zł) skutkowało zwrotem nadmiaru posiadanych przez UOKiK środków na rachunek budżetu.

Z wyjaśnień Dyrektora Generalnego Urzędu¹² wynika wprawdzie, że analizy potrzeb finansowych przed złożeniem zapotrzebowania na kolejne miesiące prowadzone są na bieżąco, to jednak w ocenie NIK, przytoczone powyżej ustalenia kontroli wskazują, że analizy te nie były wystarczająco dokładne.

NIK zwraca ponadto uwagę, że problem nadmiernego gromadzenia środków był już wcześniej wskazywany. W 2009 r., po kontroli wykonania budżetu państwa w roku 2008,

¹⁰ Dz. U. z 2010 r. Nr 113, poz. 759 ze zm.

¹¹ Zbadano: zakup licencji procesorowej Oracle (FV WH/14/03/10), zakup sprzętu komputerowego, serwerów i drukarek (FV 07/11/2010) oraz zakup chromatografu cieczowego (FV T/2010/493).

¹² Wyjaśnienia Dyrektora Generalnego UOKiK z dnia 28 lutego 2011 r., pismo znak DBA-11/091-1(17)/2011.

NIK wnioskowała m.in. o przeprowadzenie analizy potrzeb finansowych przed złożeniem zapotrzebowania na środki budżetowe, w celu niedopuszczenia do nadmiernego gromadzenia tych środków.

2.5. NIK nie wnosi uwag do przestrzegania przez UOKiK zasady równego traktowania podmiotów i zapewnienia dostępu do informacji o możliwości otrzymania dotacji oraz jednakowych kryteriów ich przyznawania, a także procedury wyłaniania wykonawców. Urząd zlecił organizacjom pozarządowym (Radzie Krajowej Federacji Konsumentów oraz Stowarzyszeniu Konsumentów Polskich) realizację swoich zadań zawierając 5 umów.

W ustawie budżetowej na rok 2010 przewidziano dotacje w kwocie 1 735 tys. zł. Kwoty zakontraktowane umowami wyniosły 1 713,6 tys. zł, z czego faktycznie wykorzystano kwotę 1 702,7 tys. zł, tj. 98,1% zaplanowanych na ten cel wydatków. Niewykorzystane lub nieprawidłowo wykorzystane środki w łącznej kwocie 10,9 tys. zł zostały zwrócone przez beneficjentów na konto UOKiK.

Stwierdzone w wyniku kontroli uchybienia dotyczą rozliczenia umowy nr WZP/22/2010. UOKiK uznał za prawidłowe zakwalifikowanie do kosztów pozostałych kosztów wynagrodzenia chorobowego dwóch pracowników merytorycznych – koordynatora Infolinii (kwota 1 066,27 zł) i prawnika-konsultanta (kwota 193,29 zł). Dyrektor Generalny UOKiK wyjaśnił¹³, że był to błąd, który nie został zauważony w trakcie analizy zestawienia.

3. NIK pozytywnie ocenia rzetelność sporządzania i ewidencjonowania w UOKiK w 2010 r. dowodów księgowych, zwraca jednak uwagę na nieprawidłowości w zakresie ewidencjonowania zdarzeń gospodarczych związanych ze zwrotem przez UOKiK w maju 2010 r. kary nałożonej na TP SA oraz nieokreślenia w przyjętej polityce rachunkowości sposobu wyliczania kwot należności do sprawozdań Rb-27 (wymagającego prowadzenia dodatkowej ewidencji w formie tabel).

3.1. NIK nie stwierdziła nieprawidłowości w badanej próbie dokumentów i zapisów księgowych dotyczących wydatków budżetowych. Z populacji dowodów księgowych dotyczących wydatków budżetowych w łącznej kwocie 13 450,8 tys. zł¹⁴, kontroli poddano 110 dowodów księgowych dotyczących wydatków w kwocie 3 754,7 tys. zł. Badanie skuteczności systemu kontroli dokonano pod względem poprawności dowodów,

¹³ Wyjaśnienia Dyrektora Generalnego UOKiK z dnia 25 marca 2011 r., pismo znak BDG-091-1/11(25).

¹⁴ Badanie przeprowadzono w UOKiK metodą MUS – za populację (zbiór wydatków) objętą badaniem przyjęto dokumenty/zapisy z datą księgowania do 31 grudnia 2010 r. będące fakturami lub dokumentami zrównoważonymi fakturami stanowiące podstawę płatności oraz odpowiadające tym dokumentom zapisy księgowe. Ze zbioru wyłączono dokumenty/zapisy dotyczące wynagrodzeń osobowych wynikających ze stosunku pracy wraz z pochodnymi oraz wydatki na kwotę niższą niż 50 zł.

kompletności i poprawności w zakresie bieżącej dekretacji oraz poprawności i kompletności formalnej zapisu w dzienniku.

3.2. Zwrot kar (wraz z odsetkami) dokonany w maju 2010 r. na rzecz TP SA w łącznej kwocie 25 166 tys. zł nie został poprawnie zaksięgowany w księgach rachunkowych Urzędu (pierwotne księgowanie na koncie 221 strona Wn nie było księgowaniem ujemnym). W konsekwencji naruszone zostały przepisy art. 24 ust. 1, 2 i 3 *ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości*¹⁵, stanowiące m.in., że księgi rachunkowe powinny być prowadzone rzetelnie i bezbłędnie. Korekta księgowania nastąpiła dopiero we wrześniu 2010 r., chociaż osoba odpowiedzialna za dokonanie korekty miała wiedzę o błędzie już w lipcu 2010 r. W ocenie NIK, o ile pewnym usprawiedliwieniem Urzędu może być fakt, że ww. operacja gospodarcza wystąpiła po raz pierwszy i nie było wcześniej ustalonego sposobu księgowania, a ponadto z pracy z końcem czerwca 2010 r. odeszła wieloletnia główna księgowa resortu¹⁶, dokonanie właściwej korekty zapisów księgowych dopiero we wrześniu 2010 r. było dalece spóźnione.

3.3. W obowiązującej w 2010 r. w UOKiK polityce rachunkowości¹⁷ nie został określony sposób wyliczenia należności do sprawozdań Rb-27, chociaż wyliczenie takie wymagało sporządzania tabel pomocniczych dla ustalenia należności przypadających do zapłaty na lata następne. Z uwagi na fakt nieewidencjonowania należności dochodów budżetowych z terminem zapłaty przypadającym na lata następne na koncie 226, wszystkie należności księgowane były na koncie 221. NIK zwraca uwagę, że w przyjętym dla Urzędu na 2010 r. planie kont było wykazane konto 226, przewidziane zgodnie z *rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 15 kwietnia 2008 r. zmieniającym rozporządzenie w sprawie szczegółowych zasad rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów samorządu terytorialnego oraz niektórych jednostek sektora finansów publicznych*¹⁸ do ewidencji długoterminowych rozliczeń z budżetem. Ustalenie wartości należności zaliczanych do długoterminowych, w przypadku stosowania konta 226, wymagałoby tylko podania salda Wn tego konta, bez konieczności prowadzenia ewidencji dodatkowej. Dyrektor Generalny UOKiK wyjaśnił¹⁹, że informacja na temat prowadzenia pomocniczej ewidencji w formie tabel dla konta 221 nie została zamieszczona w zarządzeniu ustalającym zasady

¹⁵ Dz. U. z 2009 r. Nr 152 poz. 1223 ze zm.

¹⁶ Wyjaśnienia Naczelnika Wydziału Finansowo-Księgowego z dnia 23 marca 2011 r., pismo znak DBA-11/091-1 (34)/2011.

¹⁷ Zarządzenie nr 20/2008 Dyrektora Generalnego UOKiK z dnia 24 listopada 2008 r. w sprawie ustalenia zasad rachunkowości oraz zakładowego planu kont przyjętych w UOKiK.

¹⁸ Dz. U. Nr 72, poz. 422.

¹⁹ Wyjaśnienia Dyrektora Generalnego UOKiK z dnia 25 marca 2011 r., pismo znak BDG-091-1/11(24).

rachunkowości w sposób całkowicie niezamierzony, a obecnie informacje na temat należności dotyczących lat przyszłych księgowane są, zgodnie z obowiązującymi przepisami, na koncie 226.

4. W ocenie NIK sprawozdania budżetowe:

- z wykonania planu wydatków budżetu państwa (Rb-28),
- o stanie środków na rachunkach bankowych państwowych jednostek budżetowych (Rb-23),
- o stanie należności oraz wybranych aktywów finansowych (Rb-N),
- o stanie zobowiązań według tytułów dłużnych oraz gwarancji i poręczeń (Rb-Z)

zostały sporządzone terminowo i prawidłowo, na podstawie danych wynikających z ewidencji księgowej i przekazują prawdziwy i rzetelny obraz – odpowiednio – wydatków, stanu środków, a także należności i zobowiązań w 2010 r. Powyższa ocena dotyczy także rocznego sprawozdania z wykonania planu dochodów budżetowych (Rb-27).

Zastrzeżenia NIK dotyczą sprawozdawczości miesięcznej z wykonania planu dochodów budżetowych za czerwiec 2010 r. – pozostałe sprawozdania miesięczne były sporządzane prawidłowo. Sprawozdanie budżetowe Rb-27 za czerwiec 2010 r. pokazywało wprawdzie rzeczywisty poziom dochodów wykonanych przez UOKiK wg stanu na dzień 30 czerwca 2010 r., jednak kwota wykazana w pozycji *Należności* była niezgodna z ewidencją księgową – różnica pomiędzy kwotą podaną a wynikającą z ewidencji księgowej wynosiła 64 483 222,40 zł. Stan taki naruszał przepisy § 9 ust. 2 *rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 3 lutego 2010 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej*²⁰, stanowiące, że kwoty wykazane w sprawozdaniach powinny być zgodne z danymi wynikającymi z ewidencji księgowej. Przyczyną powstania ww. nieprawidłowości był błąd w księgowaniu na koncie 221 (o którym mowa w ppkt 3.2.). NIK zwraca jednak uwagę, że osoba sporządzająca w lipcu 2010 r. sprawozdanie Rb-27 za czerwiec 2010 r. miała świadomość błędnego księgowania na koncie 221 i rozbieżności pomiędzy danymi w ewidencji księgowej i w sporządzanym sprawozdaniu²¹. W związku z tym, jako w pełni zasadne, NIK uznaje skierowanie przez Dyrektora Generalnego UOKiK w marcu 2011 r. zawiadomienia do Rzecznika Dyscypliny Finansów Publicznych o możliwym naruszeniu dyscypliny finansów publicznych.

5. UOKiK prawidłowo wywiązał się z obowiązku nałożonego przepisami art. 26 i 27 *ustawy o rachunkowości* dotyczącymi przeprowadzania inwentaryzacji. Komisja

²⁰ Dz. U. Nr 20 poz.103.

²¹ Wyjaśnienia Naczelnika Wydziału Finansowo-Księgowego z dnia 24 lutego 2011 r. , pismo znak DBA-11/091 -1 (16)/2011

Inwentaryzacyjna przeprowadziła w Urzędzie, w tym również jego delegaturach i laboratoriach, pełną inwentaryzację składników majątkowych i w dniu 14 stycznia 2011 r. przedstawiła Dyrektorowi Generalnemu UOKiK protokół z przebiegu i wyników inwentaryzacji. Wyniki te zostały powiązane z zapisami ksiąg rachunkowych.

6. NIK jako celowe i rzetelne ocenia działania UOKiK związane z wdrażaniem budżetu zadaniowego. W 2010 r. Urząd realizował następujące zadania: w ramach funkcji 6 – zadanie 6.12.: *Ochrona konkurencji i konsumentów*, w ramach funkcji 15 – zadanie 15.4.: *Koordinacja polityki europejskiej* i w ramach funkcji 22 – zadanie 22.1.1.: *Koordinacja merytoryczna działalności, planowania strategicznego i operacyjnego*. Do każdego zadania przypisane zostały podzadania, działania oraz wskazane mierniki. Zdaniem NIK, sposób sformułowania celów realizacji poszczególnych podzadań odzwierciedlał priorytety działalności UOKiK.

6.1. W ocenie NIK, stopień zaawansowania prac nad realizacją budżetu w układzie zadaniowym jest zadowalający. W 2010 r. Urząd, podobnie jak w roku poprzednim, prowadził ewidencję wykonania budżetu w układzie budżetu zadaniowego, pomimo braku takiego obowiązku, co NIK ocenia jako działanie celowe. Kontrola dokumentów księgowych²² potwierdziła, że dysponent części 53 prowadził klasyfikowanie wydatków w układzie zadaniowym w formie dodatkowej analityki zawierającej zadania, podzadania i cele dla budżetu na 2010 r. Model ten został zbudowany w oparciu o załącznik do ustawy budżetowej na 2010 r. i odpowiadał zadaniom, podzadaniom, działaniom oraz celom ustalonym w budżecie zadaniowym. Prowadzona ewidencja w układzie budżetu zadaniowego pozwala na wyliczenie wydatków w pełnej szczegółowości, tj. do poziomu działań.

6.2. NIK szczegółowemu badaniu poddała podzadanie *Ochrona konkurencji i nadzór rynku*, wyodrębnione w ramach priorytetowego zadania UOKiK, tj. *Ochrony konkurencji i konsumentów*. Wydatki poniesione na wykonanie tego podzadania wyniosły 16 751 tys. zł, tj. 98,5% planu po zmianach (17 000 tys. zł) i były to największe kwotowo wydatki poniesione w 2010 r. przez UOKiK w ramach wszystkich podzadań przypisanych do części 53.

Zdaniem NIK, cel tego podzadania, jakim jest zapewnienie konsumentom prawa wyboru produktów odpowiedniej jakości, dbałość o ich bezpieczeństwo oraz poszanowanie ich praw przez przedsiębiorców, został sformułowany poprawnie i odzwierciedla podstawowe przesłanie realizacji podzadania *Ochrona konkurencji i nadzór rynku*.

²² Badanie przeprowadzone metodą MUS.

NIK nie zgłasza uwag do sposobu wyboru poszczególnych działań²³ przypisanych do tego podzadania, które zostały ustalone z dyrektorami poszczególnych komórek organizacyjnych Urzędu.

Przyjęty do monitorowania tego podzadania ilościowy miernik obrazujący liczbę działań podjętych w celu zapewnienia skutecznej ochrony konsumentów jest, w ocenie NIK, prawidłowy i skutecznie służy monitorowaniu realizacji celu podzadania. Jego niewątpliwą zaletą jest łatwość wyliczenia działań podejmowanych przez Urząd – miernik wprost obrazuje skalę działalności UOKiK w zakresie tego podzadania. W 2010 r. miernik ten został zaplanowany na poziomie 7 510 działań, a zrealizowany na poziomie 7 050 działań, tj. 93,9% planu. Powodem nieosiągnięcia w 2010 r. zaplanowanej wartości miernika było zmniejszenie przez Urząd liczby kontroli jakości paliw.

7. NIK nie wnosi uwag do realizacji zadań audytowych i kontroli wewnętrznej w Urzędzie. W 2010 r. przeprowadzono trzy zadania audytowe²⁴ i sześć kontroli wewnętrznych²⁵, a kierownicy kontrolowanych jednostek organizacyjnych przedstawili właściwym podmiotom stosowne informacje o realizacji uwag, zaleceń i podjętych działaniach.

8. NIK jako rzetelną ocenia realizację planu finansowego Gospodarstwa Pomocniczego UOKiK (dalej: GP UOKiK) i nie wnosi uwag do przeprowadzenia jego likwidacji.

W 2010 r. GP UOKiK uzyskało przychody w wysokości 4 287,7 tys. zł, co stanowiło 90,6% kwoty planowanej (4 730 tys. zł). Na realizację zadań przez GP UOKiK zaplanowano wydatki w kwocie 4 730 tys. zł, a wykonanie na dzień likwidacji GP UOKiK (30 listopada 2010 r.) wyniosło 4 152,6 tys. zł, tj. 87,8% planu.

²³ Podzadaniu 6.12.2. *Ochrona konsumentów i nadzór rynku* przypisano następujące działania: 6.12.2.1. *Prowadzenie działań z zakresu nadzoru rynku w celu eliminowania zagrożeń stwarzanych przez niebezpieczne produkty oraz monitorowanie funkcjonowania systemu nadzoru rynku*, 6.12.2.2. *Ochrona zbiorowych interesów konsumentów, eliminowanie z obrotu niedozwolonych postanowień umownych oraz tworzenie polityki konsumenckiej* oraz 6.12.2.3. *Realizacja kontroli w zakresie żywności, produktów nieżywnościowych i usług oraz paliw*.

²⁴ „Ocena prawidłowości zawierania i rozliczania umów na zakupy towarów i usług”, „Ocena działalności informacyjnej UOKiK”, „Zgodność systemu kontroli zarządczej w UOKiK ze standardami kontroli zarządczej ogłoszonymi przez Ministra Finansów”.

²⁵ „System zarządzania laboratoriami UOKiK w zakresie artykułów żywnościowych”, „Współpraca UOKiK z rzecznikami konsumentów”, „Kontrola działalności Laboratorium Produktów Włókienniczych i Analizy Instrumentalnej z siedzibą w Łodzi”, „Kontrola realizacji wybranych zadań prowadzonych w Wojewódzkim Inspektoracie Inspekcji Handlowej w Olsztynie”, „Kontrola prawidłowości wykorzystania rocznych dotacji celowych udzielanych z budżetu państwa, których dysponentem jest Prezes UOKiK”, „Kontrola realizacji zadań wynikających z ustawy o systemie zgodności”.

Działając na podstawie art. 87 ust. 1 pkt 1 i ust. 2 oraz art. 89 ust. 1 i 4 *ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. Przepisy wprowadzające ustawę o finansach publicznych*²⁶, Prezes UOKiK wydał w dniu 30 kwietnia 2010 r. zarządzenie nr 9 w sprawie likwidacji GP UOKiK. Załącznikiem do powyższego zarządzenia był harmonogram likwidacji. Likwidacja GP UOKiK przebiegła wg ustalonego harmonogramu. GP UOKiK nie pozostawiło zobowiązań z tytułu odpraw pieniężnych, ekwiwalentów lub dodatkowego wynagrodzenia rocznego pracowników, których umowy wygasły. Sprawozdanie z likwidacji GP UOKiK z dnia 30 listopada 2010 r. określiło zadania przejęte przez Urząd po zlikwidowanym GP UOKiK.

9. Biorąc pod uwagę powyższe oceny i uwagi, na podstawie art. 60 ust. 2 *ustawy o NIK*, Najwyższa Izba Kontroli przedstawia następujące wnioski:

1. Rzetelne analizowanie potrzeb finansowych przed złożeniem zapotrzebowania na środki budżetowe w celu niedopuszczenia do nadmiernego gromadzenia tych środków na rachunku bankowym.
2. Zapewnienie prawidłowości księgowania.

Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 62 ust. 1 *ustawy o NIK*, zwraca się do Pani Prezes o przekazanie, w terminie 14 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, informacji o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków oraz o podjętych działaniach lub o przyczynach niepodjęcia tych działań.

Stosownie do art. 61 ust. 1 i 2 *ustawy o NIK*, w terminie 7 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, przysługuje Pani Prezes prawo zgłoszenia do Kolegium Najwyższej Izby Kontroli umotywowanych zastrzeżeń w sprawie ocen, uwag i wniosków, zawartych w tym wystąpieniu.

W razie zgłoszenia zastrzeżeń, termin nadesłania informacji, o której wyżej mowa, liczy się – stosownie do art. 62 ust. 2 *ustawy o NIK* – od dnia otrzymania ostatecznej uchwały w sprawie powyższych zastrzeżeń.

Warszawa, dn. 20 kwietnia 2011 r.

(-) Stanisław Jarosz
Wiceprezes NIK

²⁶ Dz. U. Nr 157, poz. 1241 ze zm.